

Møde i Nationalparkrådet den 21. marts 2018	
Endeligt referat	udsendt 04.04.18
Mødetid:	Onsdag den 21. marts 2018 kl. 17:00 – 20:30
Mødested:	Darum Fritidscenter , Nørrebyvej 16A, 6740 Bramming
Deltagere:	Medlemmer af Nationalparkrådet for Nationalpark Vadehavet, sekretariatsleder Peter Saabye Simonsen, konsulent John Frikke, konsulent Sara Lindholt, konsulent Anne Husum Marboe og sekretær Alette Houman Dyhrfjeld
Mødeleder:	Svend Tougaard, Formand for Nationalparkrådet
Referent:	Alette Houman Dyhrfjeld

Mødeliste:

Formand, Vadehavets bådklubber	Svend Tougaard	
Næstformand, Museerne i Vadehavsområdet	Anne Marie Overgaard	
Danmarks Fiskeriforening	Vakant	Afbud
Dansk Botanisk Forening	Søren Vinding	Afbud
Destination Sydvestjylland	Poul Therkelsen	Afbud
Aarhus Universitet, Bioscience	Thomas Bregnballe	Afbud
Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse	Kim Leerhøj	Ikke til stede
GEUS	Merete Binderup	Afbud
LAG Fanø/Varde	Kim Dahl Madsen	
LAG Tønder/Haderslev	Inger Lauridsen	
FLAG	Ole Jakobsen	Afbud
Lokalarkiverne	Birgitte Thomsen	
Marsken omkring Sneum Å	Randi Kragh Hansen	
Region Syddanmark	Poul Fremmelev	
Det Rådgivende Udvalg for Tøndermarsken	Mette Nielsen	
Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet	Bo Jessen	
Sydvestjysk Udviklingsforum	Winnie Abildgaard	Afbud
Vadehavets Formidlerforum	Klaus Melbye	
Vadehavskunsterne	Niels Kongsbak	Afbud
Skallingen, Ho og Oksbøl	Anne Marie Slaikjær	
Varde Ådal	Ole Andresen	
Marbækområdet	Claus Løth	
Fanø	Ole Mouritzen	Afbud
Fanø	Karen Boel Madsen	
Ribemarsken	Kent Rygaard	
Ribemarsken	Jens Lorenzen	
Mandø	Ove Nielsen	
Rømø	Jan Gravesen	Afbud
Rømø	Arne Hansen	Ikke til stede
Tøndermarsken	Bodil Marie Arbjerg Lundby	
Tøndermarsken	Niels Johansen	Afbud
Aarhus Universitet, Bioscience	Karsten Laursen - vikar	

Dagsorden pkt.:	1. Velkomst og godkendelse af dagsorden
Referat:	Svend Tougaard bød velkommen og orienterede om afbud. Han bød særligt velkommen til de nye medlemmer, Kim Dahl Madsen fra LAG, Mette Nielsen fra Det Rådgivende Udvalg for Tøndermarsken samt Poul Fremmelev fra Region Syddanmark. Herudover afventer man udpegning fra Danmarks Fiskeriforening. Der var en kort præsentationsrunde af hensyn til de nye medlemmer. Dagsordenen blev herefter godkendt.
Dagsorden pkt.:	2. Meddelelser – Orienteringspunkt
Referat:	Nyt fra formanden v/Svend Tougaard Svend Tougaard orienterede om, at han havde set frem til mødet, som primært ville omhandle den nye nationalparkplan og de over 700 forslag der var indkommet. Nyt fra Wadden Sea Forum v/Karen Boel Madsen Karen Boel Madsen orienterede om, at Wadden Sea Forum har drøftet indstillingen til ministerdeklarationen. Indstillingen er ikke helt færdig og der er stadig forhandlinger om indhold og form. Næste møde i Wadden Sea Forum er i Varde. Nyt fra Partnerudvalget v/Inger Lauridsen Inger Lauridsen fortalte, at det nye partnerprogram er kommet godt fra start. Der er 160 partnere og der har været 7 nye ansøgninger siden sidste møde. Der har været afholdt to ambassadørkurser og en partnerdag med 140 deltagere. Der arbejdes på at udvikle undervisningsdelen af partnerprogrammet. Også produktpartnerdelen arbejdes der på, men det er en tidskrævende opgave. Nyt fra Græsningsforeningen v/Ole Andresen Ole Andresen kunne med stor glæde fortælle, at det første græsningsprojekt er gennemført i den nordlige del af nationalparken ved Billum. Græsningsforeningen er ved at blive etableret og der er interessenter og landboforeninger engageret i arbejdet. Der er hentet inspiration udefra, blandt andet fra Holland og professor Jørgen Primdahl, efter nationalparkens temamøde om naturforvaltning med samme personer. I Alslev marsk er der igangsat et 165 ha stort projekt, der er søgt penge til indhegning. Projektet er gået lidt i stå, men der arbejdes fortsat på sagen. Karsten Laursen kunne fortælle, at græsningsprojektet var det første der blev foreslået i rådet for 6 år siden og han var glad for resultatet. Nyt fra Skibet v/Svend Tougaard Svend Tougaard fortalte, at nationalparkskibet ligger i Es-

	bjerg og at han havde fået tilkendegivelser om, at det er savnet i Ribe. Skibet skal snarest på værft og FOGA er konsulent på opgaven. Man forventer, at skibet er klar i april og udstillingen på skibet forventes klar til sejlsæsonen, som starter i maj i forbindelse med nationalparkdagen. Nyt fra sekretariatet v/Peter Saabye Simonsen Peter Saabye Simonsen orienterede om, at ledelsesorienteringen danner et overblik over arbejdet, hvorfor han ikke ville gå i detaljer med opgaverne. Rådet fik herefter mulighed for at stille spørgsmål til ledelsesorientering og referat fra bestyrelsesmødet. Der var ingen spørgsmål.
Dagsorden pkt.:	3. Ny nationalparkplan – status på processen indtil nu
	Peter Saabye Simonsen redegjorde kort for processen i forbindelse med arbejdet med den nye nationalparkplan, som skal være på plads til 2019. Der var lavet et debatoplæg til den nye plan, som blev udsendt i januar. Debatoplægget har seks indsatsområder, som tilsammen dækker de tolv målsætninger i nationalparkplanen. Han kunne i den forbindelse orientere om, at Vadehavet har en særlig forpligtelse og opgave i forhold til verdensarven og det trilaterale samarbejde, som der er brugt 1500 timer på i 2017. En post som Nationalpark Vadehavet ikke får tilført ekstra midler til. Der var i starten af året blevet afholdt workshops i Vadehavets Formidlerforum, i de fire vadehavskommuner samt workshop for bestyrelsen og partnerne i forbindelse med partnerdagen. Herudover havde man kontaktet næsten 80 skoler og uddannelsesinstitutioner langs Vadehavet, som også havde sendt forslag tilbage. Peter Saabye Simonsen fortalte om de afholdte workshops, hvor deltagerne var blevet orienteret om historien, lovgivningen, geografien, organisationen, økonomien, nationalparkplanen samt verdensarven. Karen Boel Madsen, som havde deltaget på Fanø, roste mødet. Kent Rygaard opfordrede til, at der kommer en tilbagemelding til dem der havde indsendt forslag, så de får en forståelse for, hvis deres forslag ikke kommer med. Samtidig skal den videre proces forklares. Birgitte Thomsen foreslog, at alle forslag bliver gemt, så de kan bruges som inspiration til projekter for samarbejdspartnere. Anne Marie Slaikjær foreslog, at forsknings- og uddannel-

	sesinstitutioner får adgang til forslagene. Der var enighed om, at det var gode forslag og forslagene skal samles i et idékatalog, som alle har mulighed for at få inspiration fra og måske dermed realisere de forslag, som bestyrelsen ikke udvælger. Peter Saabye Simonsen orienterede om, at forslagene bliver grupperet, både efter type og geografi, og bliver offentliggjort på nationalparkens hjemmeside. Det er bestyrelsens opgave at prioritere forslagene og begrunde hvilke de udvælger, på baggrund af rådets indstilling og egen vurdering. Peter Saabye Simonsen orienterede herefter om evalueringen, hvordan man havde evalueret den første planperiode og hvorfor. Han påpegede, at nationalparken er alle i området, så succesen i den første plan skal tillægges alle. Peter Saabye Simonsen orienterede herefter om den fremadrettede proces, hvor planen skal skrives i løbet af april, godkendes af bestyrelsen i maj, sendes i høring og vurderes miljømæssigt. Herefter vil der være mindre justeringer og den endelige plan ligger klar i november.
Dagsorden pkt.:	4. Ny Nationalparkplan: Rådets idéer og forslag
Referat:	Bestyrelsen havde bedt om, at rådet kom med idéer og forslag til den nye nationalparkplan 2019-25. Rådsmedlemmerne var forud for mødet blevet bedt om at indhente deres organisationers og baglands forslag til dette punkt. Rådets medlemmer fik herefter til opgave at komme med forslag til den nye plan. Alle forslag fra rådsmødet indskrives i idékataloget.
Dagsorden pkt.:	5. Ny Nationalparkplan: Rådets indstilling af forslag til bestyrelsen
Referat:	Bestyrelsen havde bedt Rådet om at komme med en prioritering af de forslag og idéer, som Rådet mener, kan indgå i den nye nationalparkplan. I den forbindelse fik rådets medlemmer udleveret mærkater, så de kunne prioritere mellem de indkomne forslag ud fra kategorier. Peter Saabye Simonsen gennemgik kort rådets prioritering ud fra udfaldet af prioriteringen. Hovedprioriteter indsatsområde 1 – Natur og landskab: Græsning Prædation Bevaring af landskabet

Hovedprioriteter indsatsområde 2 – Kultur og Kulturhistorie:

Bevaring af bygningskulturen
Bevaring af den levende kulturarv
Vadehavets maritime historie
Videndeling – kultur og kulturhistorie

Hovedprioriteter indsatsområde 3 – Friluftsliv:

Ruter til forskellige målgrupper
Rekreative anlæg
Code og conduct/regulering af færdsel
Porte

Hovedprioriteter indsatsområde 4 – Undervisning, forskning, natur- og kulturformidling:

Kulturformidling
Forskning
Mit Vadehav
Naturformidling
Temamøder og særlige events

Hovedprioriteter indsatsområde 5 – Lokalsamfund, erhverv og turisme:

Nationalparkprodukter
Inddrage lokale borgere
Partnerprogram – ej videreudvikling, men fodfæste
Lejrskole

Hovedprioriteter indsatsområde 6 – Trilateralt Vadehavssamarbejde og Verdensarv:

Turisme og erhvervsudvikling
Kultur og kulturhistorie
Natur og landskab

Anne Marie Slaikjær forklarede, at grunden til, at eksempelvis udvikling af partnerprogrammet ikke var prioriteret højt var, at man netop havde omstruktureret og det kørte godt. Derfor skulle det have tid til at finde fodfæste. Hun forklarede, at når rådet ikke havde prioriteret noget højt kunne det skyldes, at det fungerede godt i forvejen og derfor ikke skulle ændres.

Kent Rygaard havde fundet processen meget inddragende, og fandt, at alle havde fået mulighed for at give deres mening til kende.

Inger Lauridsen roste Sara Lindholt for arbejdet med strukturering af forslagene.

Peter Saabye Simonsen orienterede om, at nationalparkplanen vil inddrage overvejelser om økonomi. Nogle projekter vil blive meget dyre at realisere, mens andre vil være noget nemmere at gå til. Dette kan også blive elementer i

	bestyrelsens prioritering, så der er fokus på at der kommer til at ske noget og der ikke kun er en ambitiøs plan. Peter Saabye Simonsen orienterede om, at Rådet får lejlighed til at kommentere på planen på Rådets møde i maj. Svend Tougaard takkede rådet for deres arbejde og så frem til den nye plan.
Dagsorden pkt.:	6. Eventuelt
Referat:	Jens Lorenzen gjorde opmærksom på regeringens indkøb af nye jagerfly, med et betydeligt højere støjniveau end de nuværende, og påpegede, at de vil komme til at flyve i nationalparken i forbindelse med øvelser. Han opfordrede derfor til, at bestyrelsen tager emnet op og at nationalparken kontakter flyvevåbnet i forhold til mulige støjgener. Karsten Laursen orienterede om, at QSR rapporten fra Vadehavet normalt udgives hvert sjette år. Den forrige blev udgivet i 2009 og blev først efterfulgt af en rapport i december 2017. Karsten Laursen opfordrede til, at rådets medlemmer læser rapporten, da man i den kan læse om tilstanden i Vadehavet. Han opfordrede til, at linket til rapporten bliver genudsendt. Peter Saabye Simonsen opfordrede rådets medlemmer til at tage et eksemplar af de nye temahæfter. Herudover orienterede Peter Saabye Simonsen om den nye persondatalov, som vil påvirke nationalparkens sekretariat og samarbejdspartnere, herunder råds- og bestyrelsesmedlemmer. Rådet vil opleve, at der kommer flere henvendelser vedr. samtykke. Randi Kragh Hansen spurgte om der var nyt i forhold til antallet af medlemmer i bestyrelse og råd i forbindelse med næste valg. Peter Saabye Simonsen svarede, at det er der ikke, men man må forvente at bestyrelsen beskæres i forbindelse med næste udpegning. Kim Dahl Madsen spurgte om nationalparkbestyrelsen har en holdning til udvidelsen af Esbjerg Havn. Svend Tougaard orienterede om, at bestyrelsen forventeligt vil tage emnet op på et kommende møde. Peter Saabye Simonsen orienterede om, at man i bestyrelsen afventer en VVM-rapport, som man kan tage stilling til.